

Internationale Orgelweek Vlaardingen

**STICHTING INTERNATIONALE ORGELWEEK
VLAARDINGEN**

Informatie Stichting Internationale Orgelweek: www.orgelvlaardingen.nl

De verrassende wereld van het orgel

Johan Zoutendijk

In het kader van de 15de Internationale Orgelweek Vlaardingen willen we de aandacht vestigen op een aantal aspecten uit de geschiedenis van de orgelmuziek en orgelbouw die weinig bekendheid genieten. In verrassende programma's wordt daarom repertoire gebracht dat niet alleen is afgestemd op de kwaliteiten van het Van Peteghem-orgel, maar de bezoekers ook met onbekende vergezichten laat kennis maken.

Het orgel was in vroeger eeuwen een instrument dat bijna uitsluitend in een religieuze context werd gebruikt. Veel organisten en componisten hadden echter ook affiniteit met en bezigheden op het vlak van de wereldlijke muziek. Dat geldt ook voor Jean-Philippe Rameau (1683–1764), gevierd organist, clavecinist en componist van onder meer opera's. Veel melodieën uit opera's vonden hun verspreiding naar het grote publiek dankzij de bewerkingen voor klavecimbel. Op basis van de kenmerken van het Frans klassieke orgel en met kennis van de 'style d'écriture' van Rameau maakte de Zwitserse organist Yves Rechsteiner transcripties voor orgel van diverse delen van opera's. Organist Berry van Berkum brengt samen met bariton Willem de Vries en violist David Rabinovitch rondom het Van Peteghem-orgel een selectie uit opera's van Rameau.

De beroemde orgelmaker Karl Joseph Riepp (1710–1775) realiseerde zowel in Frankrijk als Duitsland enkele weergaloze instrumenten in onder meer Ottobeuren, Dôle en Dijon. Naast zijn activiteiten als orgelmaker, had Riepp ook bezigheden als wijnboer. Zijn interesse voor culinaire genoegens komt onder meer tot uiting in een document waarin hij de register-combinaties van het orgel vergelijkt met ingrediënten en gerechten. De karakteristieken van het Van Peteghem-orgel lenen zich uitstekend voor de vertolking van 'de smaken van Riepp'. In een unieke mix die het midden houdt tussen concert, causerie en diner bespeelt Peter van Dijk het orgel, afgewisseld met 'uitleg' door Jaap-Jan Steensma, terwijl restaurant De Elegast voor de bijpassende hapjes zorgt.

Het Van Peteghem-orgel neemt een heel bijzondere plaats in het Nederlandse orgellandschap in. Dat komt niet alleen tot uiting in de bijzondere klankkleuren, maar ook in de weinig courante technische aanleg van sommige onderdelen. Zo hebben de klavieren, met hun zgn. contratonen, een extra 'royale' omvang, zijn sommige registers in bas en discant gedeeld en heeft de organist de beschikking over 'accessoires' zoals een Nachtegaal en een 'Tremblant fort'. Een bijzonderheid is ook het zgn. Echowerk dat de mogelijkheid biedt passages als 'vanuit de verte' te herhalen. Aad Zoutendijk, de vaste bespeler van het Van Peteghem-orgel, demonstreert in het concert op woensdag de bijzondere mogelijkheden en kwaliteiten van 'zijn' instrument, terwijl Johan Zoutendijk tekst en uitleg geeft.

Op donderdagmiddag bespeelt Jean Regnery (Evreux, F.) het Van Peteghem-orgel. Hij voert onder meer een (nog niet opnieuw gepubliceerde) 'Messe brève' van Alexandre P.F. Boëly (1785–1858) uit. Aan dit concert verlenen de zangers Helma van der Windt, Arlène Drenkelford, André Betsema en Peter van Kranenburg hun medewerking. Het programma wordt met werken van Daniel Auber (1782–1871) en Sigismund Neukomm (1778–1858) aangevuld, zodat de luisteraar een goede impressie krijgt van de liturgische muziek in Parijs in de eerste helft van de 19de eeuw.

's Avonds concernerden Nell Swerts (piano), Stefan Willems (viool) en Nico Declerck (harmonium) in de Grote Kerk. Het zgn. drukwindharmonium werd in de 19de eeuw wel als 'orgue-expressif' aangeduid. In dit concert klinkt het 'orgel' als saloninstrument en op het programma staan de drie Sonatines van August Reinhardt. Reinhardt is vooral bekend als auteur van een lesmethode voor harmonium, maar componeerde ook 'vrije werken' voor harmonium en voor bezettingen met piano en cello. Het drukwindharmonium biedt, anders dan het in Nederland gebruikelijke type, de mogelijkheid de dynamiek te variëren en heeft een meer extraverte klank. De samenklank met de piano en de cello is als gevolg daarvan bijzonder overtuigend.

Op vrijdagavond worden in het concert van Kurt Estermann (orgel) en Claudia Norz (viool) composities van Johann Sebastian Bach (1685–1750) ten gehore gebracht. De geprogrammeerde werken zijn echter veelal voor een andere bezetting gecomponeerd. Sommige van deze composities, die oorspronkelijk voor viool of voor een orkestbezetting gedacht zijn, werden door Bach zelf voor orgel bewerkt. Ook in de 19de eeuw werden van diverse Bachwerken transcripties gemaakt. Tijdens het concert worden zowel werken in hun originele bezetting als enkele van deze transcripties uitgevoerd.

Tijdens het wandelconcert op zaterdagmiddag klinkt het Van Peteghem-orgel te midden van andere leden van de orgelfamilie. Het orgel wordt daarbij door Aad Zoutendijk bespeeld. Nico Declerck demonstreert niet alleen een Frans drukwindharmonium, maar ook een harmonium dat van een celesta voorzien is! De klank van zo'n celesta doet denken aan een klokkenspel en de uitvinding van het instrument wordt toegeschreven aan Mustel, een van de beroemdste harmoniumbouwers. Ad Meijer heeft voor de gelegenheid een van zijn kleinere draaiorgels in de kerk opgesteld.

Overdag is er tijdens de orgelweek een orgellaboratorium, waar leerlingen van groep 6 en 7 kennis kunnen maken met het orgel. Medewerkers van Verschuieren Orgelbouw demonstreren hoe uit een blok metaal een orgelpijp wordt gemaakt. De scholieren kunnen dat proces zien en een handje meehelpen om te ervaren hoe uit een metalen buis geluid kan worden getoverd. Daarnaast nemen de kinderen een kijkje bij de klavieren van het Van Peteghem-orgel voor een korte demonstratie, waarna ze de toren van de Grote Kerk beklimmen.

Gedurende de orgelweek is in de kerk een fototentoonstelling te bezichtigen. Hierin worden foto's van het binnenwerk van het Van Peteghem-orgel en uitleg over de werking van het orgel gepresenteerd. De tentoonstelling is te bezichtigen van een half uur vóór tot een half uur ná de concerten.

MA
22/6
20.00 uur

Openingsconcert

Namens de Stichting Internationale Orgelweek Vlaardingen zal de heer André Betsema u welkom heten, waarna de heer John Massaar, directeur van het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o., de orgelweek officieel zal openen.

Pyrame et Thisbé een reconstructie met muziek van Jean-Philippe Rameau

Proloog

Ouverture

uit *Pigmalion* van Jean-Philippe Rameau (1683-1764)

Vivement

uit het vierde concert uit *Les Indes Galantes* van Jean-Philippe Rameau

"Obeissons, sans balancer"

aria van Huascar uit het vierde concert van *Les Indes Galantes*

"La flamme se rallume encore"

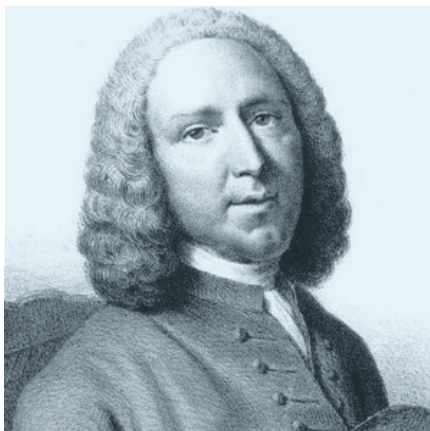
aria van Huascar uit het vierde concert van *Les Indes Galantes*

"La gloire vous appelle"

aria van Bellone uit het tweede concert van *Les Indes Galantes*

Air pour les amants et des amantes

uit het tweede concert van *Les Indes Galantes*

Orgel en opera

Willem de Vries – bariton en verteller
David Rabinovich – viool
Berry van Berkum – orgel

Akte 1

“Dans les superbes murs” en “Amour, quel est ton caprice”

uit *Pyrame et Thisbé* van Michel Pignolet de Montéclair (1667-1737)

Gavotte en Rondeau

uit de Partita no. 3 BWV 1006 van Johann Sebastian Bach (1685-1750)

“Nature, Amour”

aria van Pollux uit de tweede akte van *Castor et Pollux* van Jean-Philippe Rameau

Air gay

uit *Les Paladins* van Jean-Philippe Rameau

Akte 2

“D’une barbare violence” en “Tendre amour, dieu de Cythere”

uit *Pyrame et Thisbé* van Michel Pignolet de Montéclair

Fuguettes

uit de derde akte van *Hippolyte et Aricie* van Jean-Philippe Rameau

“Cessez vos jeux”

aria van Teucer uit de derde akte van *Dardanus* van Jean-Philippe Rameau

Akte 3

Air et rondeau sur les Flûtes

uit de vierde akte van *Dardanus* van Jean-Philippe Rameau

“Oh tranquille sommeil”

uit de derde akte van *Persée* van Jean-Baptiste Lully (1632-1687)

Air d’un songe “Un monstre furieux”

uit de vierde akte van *Dardanus* van Jean-Philippe Rameau

Batalla Imperial I

van Juan Cabanilles (1644-1712)

Akte 4

“Ah! que l’amour est un mal dangereux!”

uit *Pyrame et Thisbé* van Michel Pignolet de Montéclair

“Voici les tristes lieux”

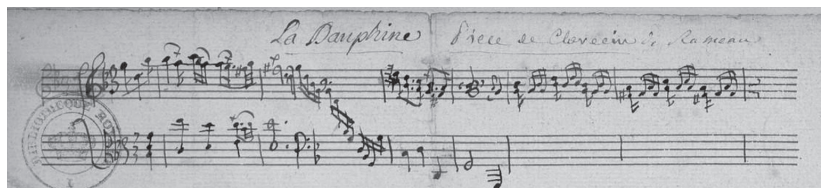
aria van Antéor uit de vierde akte van *Dardanus* van Jean-Philippe Rameau

“L’inflexible Nocher les recoit dans sa barque”

uit *Pyrame et Thisbé* van Michel Pignolet de Montéclair

Chaconne

uit de vijfde akte van *Dardanus* van Jean-Philippe Rameau

DI
23/6
20.00 uur

Concert

Restaurant De Elegast, gevestigd op gehoorsafstand van het Van Peteghem-orgel, draagt zorg voor de culinaire geneugten. Jan van Geest en Geert Kuypers laten zich inspireren door de aanwijzingen van Karl Joseph Riepp.

1. Kleine Riepp-Suite. Op basis van Riepps 'vastenavond-registraties', voor de orgels in het klooster te Salem, 1768

Dialogue (3me Livre d'Orgue)

maaltijd voor een generaal

Louis Marchand

1669-1732

Fugue (suite du 5e Ton)

maaltijd voor een organist

François Dagincour

1684-1758

Duo (5me Livre d'Orgue)

maaltijd voor een orgelmaker

Louis Marchand

Pour jouer par Echo

vor les Ignorants

Anonymus

Frankrijk, ca. 1700

Récit [de Cromhorne] (5me Livre d'Orgue)

maaltijd voor een (orgel)liefhebber of (-)kenner

Louis Marchand

2. Inleiding

3. De eerste gang: Gemarineerde zalm; Vlaardingse roomsoep met haring

Son Fonti e Fiumi

Er zijn bronnen en rivieren

Anonymus

Italië, ca. 1570

Neuer Picklhäring

Anonymus

Linzer Orgeltabulatur, ca. 1612

Der Strassburger Tantz

Anonymus

Elzasser wijnen zijn uitstekende begeleiders van visgerechten Zuid-Duitsland, 1609

Balleth. del granduca

Jan Pieterszoon Sweelinck

Zelfde melodie als Son Fonti e Fiumi

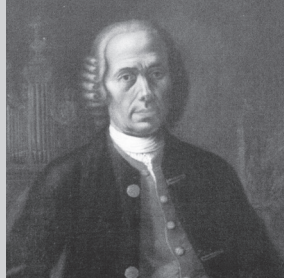
1562-1621

4. De grootste orgelpijp vol wijn

In het spoor van Karl Joseph Riipp

Peter van Dijk – orgel
Jaap Jan Steensma – verteller

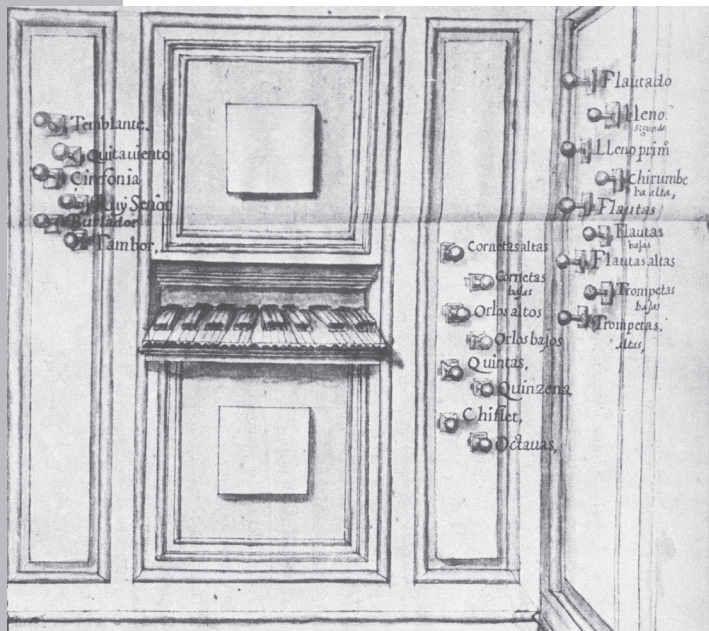

- 5. De tweede gang:** Gevuld ei met gerookte kipfilet
Fuga d'Italien Ms. Cocquiel
Een versie van de Canzona quarta uit Il secondo libro di toccate van Girolamo Frescobaldi (1583–1643); hoe een canzona uit Italië naar België vloog Zinnik, ca. 1741
- La Poule Jean-Philippe Rameau
De kip 1683–1764
Sonata K. 255 Domenico Scarlatti
Met imitatie van een Portugese volksdans en van de tortelduif. 1685–1757
- 6. Daan Zonderland: Het kookorgel**
- 7. De derde gang:** Pasteitje met ossentong; Varkenshaas in sesamkorst
- Guardamo las vacas Luis de Narvaéz
Vier variaties over het liedje 'Hoedt de koeien'. 1490–ca. 1550
Martin menoit son pourceau Anonymus
Klavierbewerking van het chanson 'Martin bracht zijn varken naar de markt' van Clément Jannequin (ca. 1485–1558) Franse tabulatuur, ca. 1550
- Les plaisirs de Blankenburg Quirinus van Blankenburg
Met een registratie door Riipp getypeerd als 'voor een officier' 1654–1739
Où S'en vont Ces gais bergers Claude Balbastre
Deze vrolijke herders gaan zonder twijfel aan tafel 1727–1799
- 8. Martin Vogt verhaalt over de mysterieuze verdwijning van een monnik na het avondeten**
- 9. De vierde gang:** Aardbeienbavaroise William Walond
Voluntary in d (Siciliana-Allegro) ca. 1725–1770
Een Siciliana is een 'zusje' van de Pastorale (herderswijsje)
Récit [de Voix Humaine] Gervais François Couperin
Een registratie die wel omschreven is als het pathetische gezang van een keukenmeid 1759–1826
Fantasia in d Jan Křtitel Kuchař
Een heerlijk zoete driedelige fantasie in Mozart-stijl 1751–1829
Vivace in F Martin Vogt
Vogt schreef een dagboek over zijn omzwervingen – van Zuid-Duitsland via Zwitserland naar de Elzas – en liet diverse vrolijke composities na; bij dit Vivace kan men zich voorstellen hoe goed een generaal zich voelt na een copieuze maaltijd.

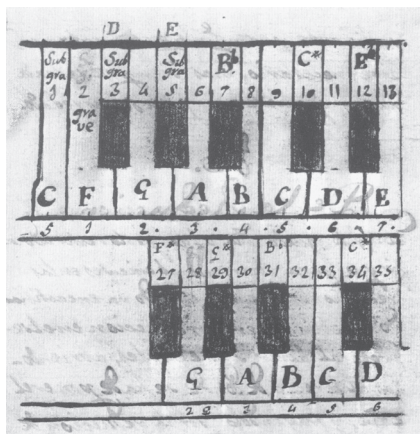

WO
24/6
20.00 uur

Concert

Le Papatier d'Avinières.
Tête grotesque en bois, 1590

De bijzondere mogelijkheden van het Van Peteghem-orgel

Aad Zoutendijk – orgel
Johan Zoutendijk – uitleg

1. Grand Plein Jeu a trois choeurs (huitième ton) Jacques Boyvin
1649–1706

Uitleg over gedeelde en halve registers

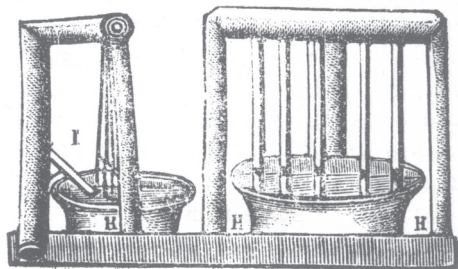
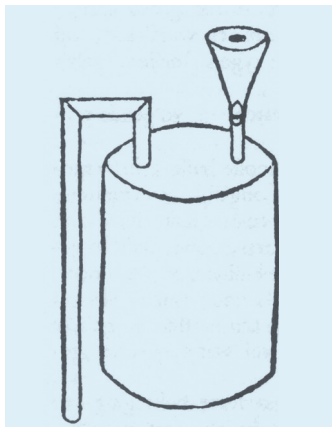
2. Tiento de 5º tono de mano izquierda Pablo Bruna
1611–1679
3. Marcha o juego por Clarines Antonio Mestres
18de eeuw

Uitleg over contratonen en echowerken

4. Étude no. 7 uit: “25 Grandes Études pour Orgue” Sigismond Neukomm
1778–1858
5. Noël “Une jeune pucelle” François Dandrieux
1682–1738
6. Voluntary Henry Heron
fl. 1760–1790?

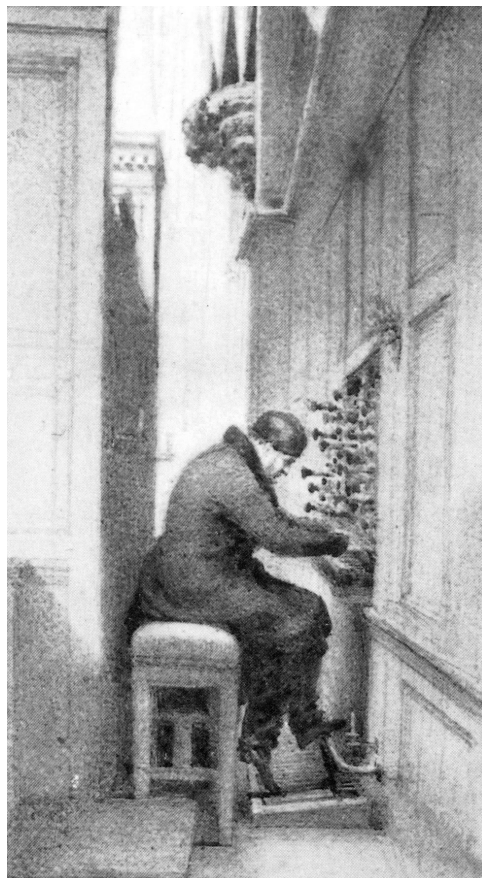
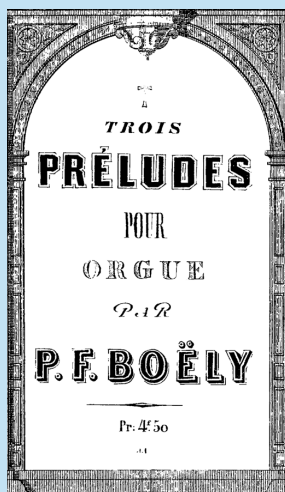
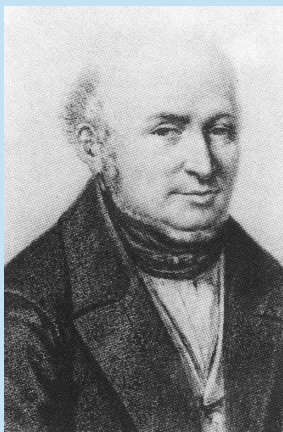
Uitleg over trommels, nachtegalen en andere accessoires

7. Marche des Marseillois et l’Air Ça ira Claude Balbastre
1727–1799

DO
25/6
12.45 uur

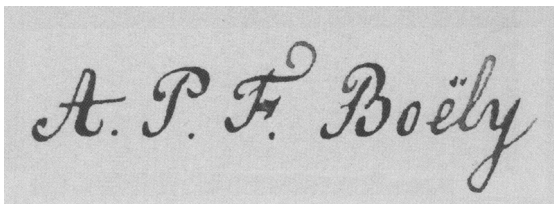
Lunchconcert

A.P.F. Boëly en tijdgenoten

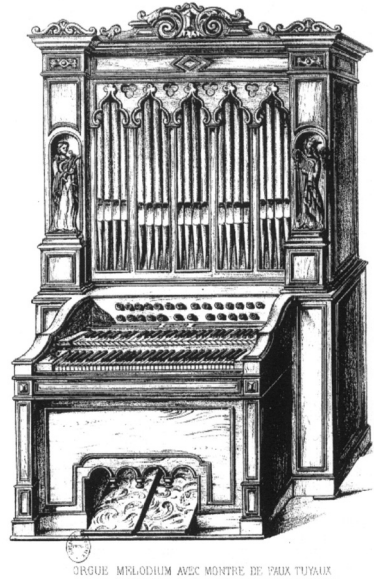
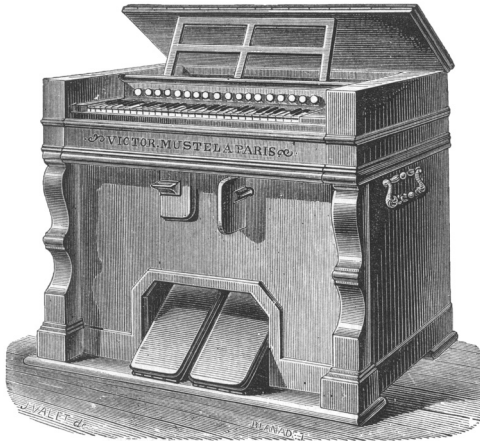
Jean Regnery – orgel
Helma van der Windt – sopraan
Arlène Drenkelford – mezzo-sopraan
André Betsema – tenor
Peter van Kranenburg – bas

1.	Etude no. 5 in d (Berlijn, 1832)	Sigismund Neukomm
1778–1858
2.	Ave Maria	César Franck
1822–1890
3.	Messe brève in A (1842-43)
– Kyrie
– Gloria	Alexandre P.F. Boëly
1785–1858
4.	Offertoire in D uit suite 7 (tussen 1842 en 1859)	François Benoist
1794–1878
5.	Messe brève in A (1842-43)
– Sanctus	Alexandre P.F. Boëly
6.	Elévation in G uit suite 4 (1841)	François Benoist
7.	Messe brève in A (1842-43)
– Agnus	Alexandre P.F. Boëly
8.	Sub tuum praesidium	Daniel Auber
1782–1871
9.	Communion: Pièce in G uit suite 6 (1842)	François Benoist
10.	Panis Angelicus	César Franck
11.	Etude no. 9 in D (Rouen, 1833)	Sigismund Neukomm

A. P. F. Boëly

DO
25/6
20.00 uur

Het harmonium of 'orgue expressif'

Het harmonium werd omstreeks 1840 ontwikkeld door Alexandre Debain. Hoewel sommige onderdelen aan het orgel verwant zijn, wijkt het principe van de werking op een aantal punten af. Bij het harmonium ontstaat de klank doordat messing tongen in trilling worden gebracht middels stroming van lucht. De wind wordt met blaasbalgen gegenereerd die door pedalen bediend worden. Bij het harmonium kunnen de verschillende reeksen tongen, net als bij het orgel de reeksen pijpen, met behulp van registers afzonderlijk bediend worden zodat variatie in klankkleur en volume mogelijk is.

Men onderscheidt drukwind- en zuigwindharmoniums: Bij de eerste groep wordt de wind met overdruk (drukwind) langs de (doorslaande) tongen geleid, terwijl bij zuigwind de wind met onderdruk langs de tongen gezogen wordt. Instrumenten van het drukwindprincipe hebben over het algemeen een meer extraverte klank en bovendien is het mogelijk het volume van de klank met de druk van de wind te variëren. Zuigwindharmoniums hebben een meer introverte klank met een statisch volume. Vanwege de expressiemogelijkheden werd het drukwindharmonium in Frankrijk ook wel als 'orgue expressif' aangeduid.

In Frankrijk en België verwierf het harmonium een belangrijke rol als saloninstrument. Het werd daarnaast ook wel ter vervanging van het orgel in kerken gebruikt.

In tegenstelling tot Frankrijk vond het zuigwindharmonium in Duitsland en Nederland vooral toepassing in de huiskamer. Ook in de Verenigde Staten werd het zuigwindharmonium onder de naam van 'reed organ' of 'cottage organ' populair.

Componisten als Jacques-Nicolas Lemmens, Alexandre Guilmant, César Franck en Sigfried Karg-Elert componeerden vaak specifiek voor solistisch gebruik van het drukwindharmonium. Daarnaast werd het instrument ook voor begeleiding en samenspel gebruikt (o.m. August Reinhardt, Gioacchino Rossini).

Bij de concerten in de orgelweek zijn een vroeg instrument van Debain (ca. 1850), de 'uitvinder' van het harmonium, en een harmonium-celesta van Mustel (ca. 1900) te beluisteren. Het Debain-harmonium is van de standaarddispositie met vier tongenreeksen voorzien; het Mustel-harmonium beschikt over meer registers en klankschakeringen. Het tweede klavier van dit instrument bedient een celesta; van dit onderdeel van het instrument komt de klank tot stand met behulp van metalen staven die met beklede hamertjes aangeslagen worden. De celesta is een vinding Mustel en vond zowel toepassing als zelfstandig instrument als in het harmonium.

Salonmuziek omstreeks 1900

Concert

Stefan Willems – viool
Nell Swerts – piano
Nico Declerck – harmonium (Debain, 1850)

Piano, viool en harmonium:

1. Trio 1 op. 28 August Reinhard
Allegro moderato - Larghetto - Allegro 1831-1912

Piano en viool:

2. Vocalise Sergei Rachmaninov
1873-1943

Harmonium:

3. Prélude religieux Gioacchino Rossini
1792-1868

4. Aubade Alfred Lebeau
1835-1906

Piano en viool:

5. Berceuse Gabriël Fauré
1845-1924

Piano en harmonium:

6. Prélude, Fugue et Variation César Franck
1822-1890

Piano, viool en harmonium:

7. Trio 3 op. 46 August Reinhard
Allegro con brio - Andante sostenuto - Allegro

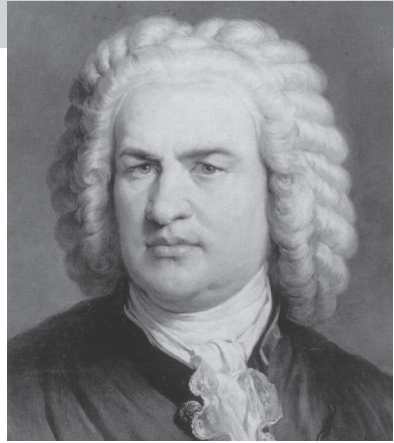
ALBUM DE
MUSIQUE POUR L'ORGUE EXPRESSIF
DE LA MAISON ALEXANDRE PÈRE ET FILS.

VR

26/6

20.00 uur

Concert

SECHS CHORALE

von verschiedener Art
auf einer
Orgel

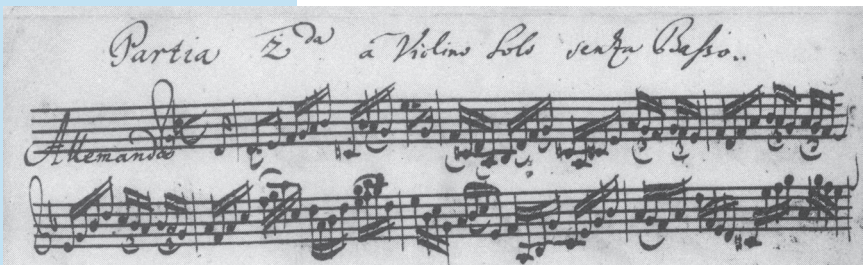
mit 2 Clavieren und Pedal
vorzuspielen
verfertigt von

Johanne Sebastian Bach

Königl. Pohln. und Thür. Sächsl. Hoff. Compositheur
Capellm. u. Direct. Chor. Mus. Lips.

In Verlegung Joh. Georg Schüblers zu Zella am Thüringer Walde.

Sind zu haben in Leipzig bey Herr Capellm. Bachen, bey dessen Herrn
Söhnen in Berlin und Halle, u. bey dem Verleger zu Zella.

Bach in Bearbeitungen

Claudia Norz – barokviool
Kurt Estermann – orgel

1. Concerto in G-Dur BWV 592

Naar een concert in G-Dur voor viool, strijkers en basso continuo van Johann Ernst, prins van Sachsen Weimar

Tempo ordinario - Grave - Presto

2. Sonata IV c-Moll BWV 1017

Uit "Sei sonate à Cembalo certato è Violino Solo"

Largo - Allegro - Adagio - Allegro

Uit de "Sechs Chorälen von verschiedener Art" (Schübler Choräle):

3a. "Wachet auf, ruft uns die Stimme" BWV 645

Uit Cantate BWV 140, vierde deel

b. "Wer nur den lieben Gott läßt walten" BWV 647

Uit Cantate BWV 93, vierde deel

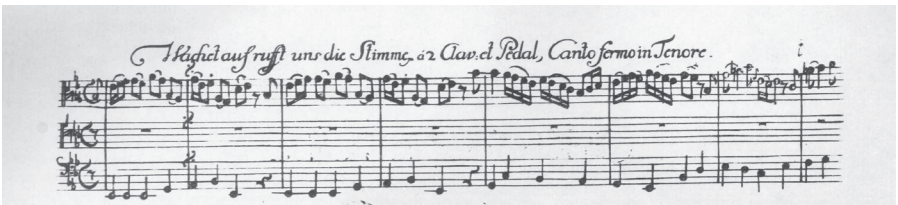
c. "Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ" BWV 649

Uit Cantate BWV 6, derde deel

4. Sonata VI G-Dur BWV 1019

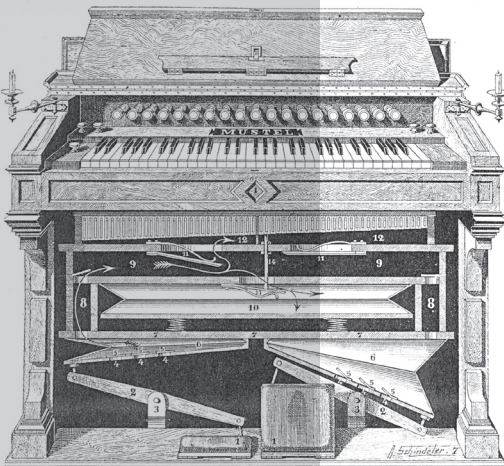
Uit "Sei sonate à Cembalo certato è Violino Solo"

Allegro - Largo - Allegro - Adagio - Allegro

ZA
27/6
15.00uur

Wandelconcert

L'intérieur de l'instrument, ci dessus représenté en coupe, n'est pas rigoureusement conforme à la réalité. C'est une construction conventionnelle, artistiquement simplifiée.

Het Van Peteghem-orgel temidden van andere orgels

Nico Declerck – mustel-celesta (ca. 1900)

Ad Meijer – draaiorgel Raffin

Aad Zoutendijk – orgel

Orgel:

1.	La Chacona	Spanje, anoniem
(18 ^{de} eeuw)
2.	Suite
Plein jeu - Duo - Trio - Basse et Dessus de Trompette -
Flûtes - Dialogue	Jean-François Dandrieu
1685-1750
3.	Fuga in G (Giga)	Johann Sebastian Bach
1685-1750

Mustel-celesta:

4.	Les Cloches du Soir	Clément Loret
1833-1909
5.	Adagio uit Sonate opus 10	Jules Mouquet
1867-1946

– Pauze –

6.	Draaiorgel Raffin	

Mustel-celesta:

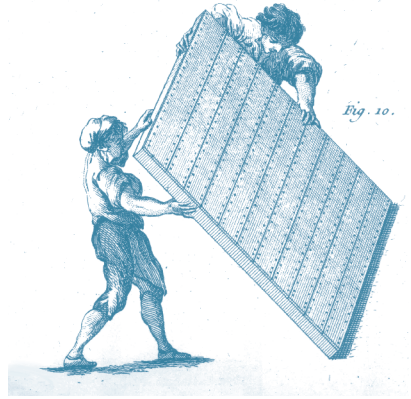
7.	Au Bord du Lac	Charles Loret
1861-??
8.	Finale uit Sonate Nr. 1, opus 14	Sigfrid Karg-Elert
1877-1933
9.	Did you ever see a dream walking?	Harry Revel
1905-1958
10.	Lookie Lookie Lookie	Mack Gordon
1904-1959

Orgel:

11.	Trinitatis (uit opus 55) Choralvariationen über Allein
Gott in der Höh' sei Ehr	Max Gulbins
1862-1932
12.	Choeur Dialogué	Paul Guettmann
1895-1984

22-27
juni

Educatief project

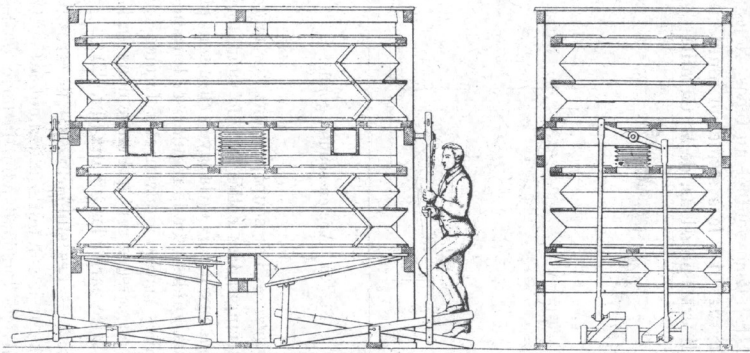
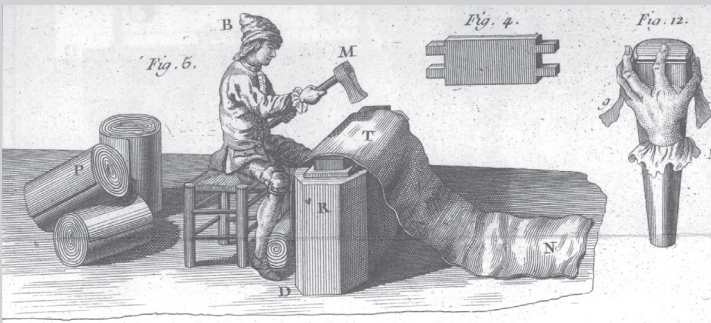

Fig. 91. Système de soufflerie moderne de M. Cavaillé-Coll.

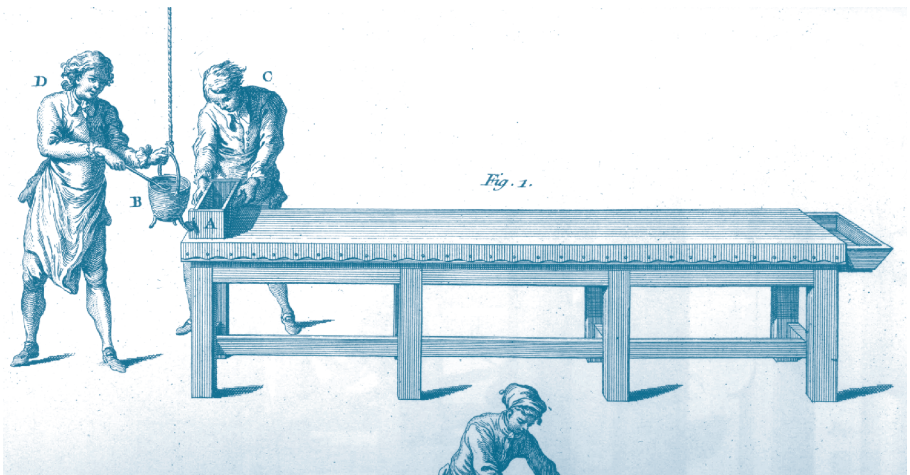

Het orgellaboratorium

Als vervolg op het lespakket dat in voorgaande edities van de orgelweek ontwikkeld werd voor kinderen uit groep 6 en 7 van de basisscholen, worden ze in het kader van deze orgelweek ingewijd in het maken van orgelpijpen. Medewerkers van Verschuieren Orgelbouw (Heythuysen) maken, in een mobiele werkplaats, van platen metaal klinkende orgelpijpen, waarbij de leerlingen kijken, meedenken en meehelpen!

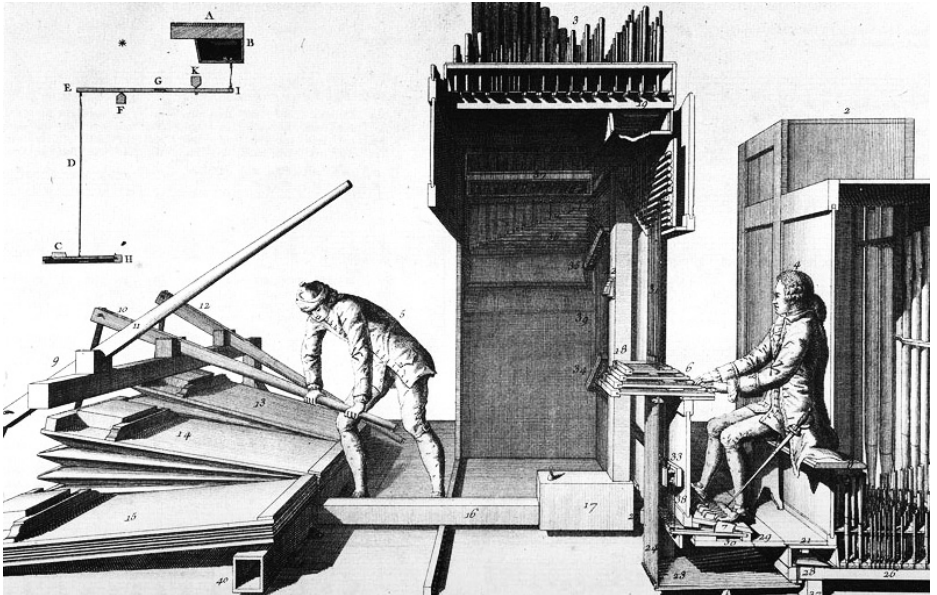
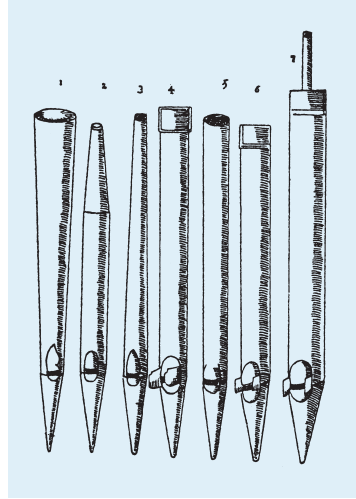
Verder krijgen de leerlingen inzicht in de werking van het orgel, nemen ze een kijkje bij de klavieren en beklimmen ze de toren van de Grote Kerk.

22-27
juni

Fototentoonstelling

Het orgel binnenstebuiten

P. V. Peteghem

Het orgel in de Grote Kerk te Vlaardingen werd in 1763 door Pieter van Peteghem gebouwd voor de abdij van Boudelo in Gent. In het begin van de 19de eeuw werd het instrument overgeplaatst naar Vlaardingen door de Utrechtse orgelmaker Abraham Meere.

In de publicatie 'Het orgel in de Grote Kerk te Vlaardingen' (Vlaardingen, 2005) wordt ingegaan op de geschiedenis en het gebruik van dit bijzondere orgel. Ook is een hoofdstuk gewijd aan het in vroeger eeuwen in Vlaanderen gebruikelijke repertoire en wordt een beeld geschetst van de activiteiten die de afgelopen decennia rond het orgel ontplooid zijn.

De huidige dispositie van het orgel is als volgt:

Grand' Orgue (II): GG, AA-f³

Cornet	VI
Montre	8
Grand Bourdon	16
Prestant	4
Petit Bourdon	8
Doublette	2
Flûte	4
Nasard	2 2/3
Tierce	1 3/5
Fourniture	II-III
Cymbale	II
Bombarde S	16
Clairon B	4
Trompette B/S	8
Voix Humaine B/S	8

Pédale: C-f¹

Bourdon	16
Flûte	8
Prestant	4
Grosse Tierce	3 1/5
Gros Nasard	5 1/3
Fourniture	IV
Trompette	8
Bombarde	16

Positif (I): GG,AA-f³

Cornet	V
Prestant	4
Bourdon	8
Doublette	2
Flûte	4
Tierce	1 3/5
Larigot	1 1/3
Fourniture	I-II-III
Cymbale	I-II
Nasard	2 2/3
Cromorne B/S	8
Trompette B/S	8

Echo (III): f-f³

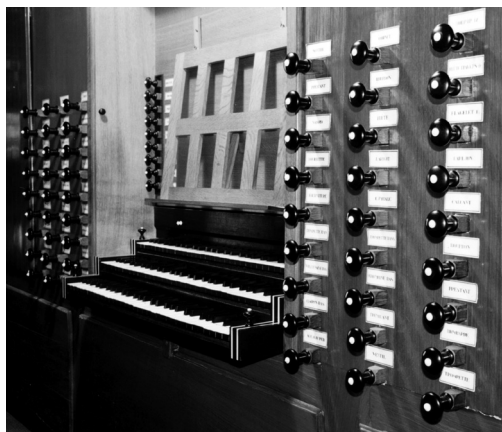
Bourdon	8
Prestant	4
Nasard	2 2/3
Doublette	2
Tierce	1 3/5
Fourniture	III
Trompette	8

Bovenwerk (III): FF-f³

Prestant	4
Holpijp	8
Quintadeen	8
Flûte travers	4
Fluit	4
Carillon	III
Woudfluit	3
Flageolet	1 1/2
Dulciaan	8

Speelhulpen, werktuiglijke registers

Schuifkoppel G.O.-Pos.
Schuifkoppel G.O.-Bovenwerk
Accouplement Péd.-G.O.
Tremblant doux
Tremblant fort
Tremblant (Bovenwerk)
Rossignol
Ventil
Calcant
Accouplement Echo
Bovenwerk af

Curricula Vitae

Berry van Berkum studeerde orgel, improvisatie en piano aan het Arnhemse conservatorium bij Bert Matter en Jacques Hendriks. Daarna volgde hij masterclasses bij Harald Vogel (BRD) en Louis Thiry (F) en vervolgstudies improvisatie (Bert van den Brink, Jan Welmers) en compositie (Andries van Rossem, Klaas de Vries). Berry verzorgde diverse opnames en heeft als solist en improvisator (jazz) een internationale reputatie. Sinds 1990 is hij organist aan de Antonius van Paduakerk in Nijmegen en vanaf 2011 ook van de Nicolaïkerk in Utrecht.

André Betsema is al sinds zijn 7de jaar actief in de muziek. Na het bespelen van diverse instrumenten is hij sinds 1996 actief als tenor. Hij heeft zanglessen gevolgd bij Cora Peeters. Daarnaast heeft hij ruime koorervaring opgebouwd, o.a. bij de Vespercantorij van de Grote Kerk te Vlaardingen. Ook verzorgt hij regelmatig soloconcerten en had hij solistische rollen bij o.a. de psalmen van Mendelssohn, de Krönungsmesse van Mozart, missen van Schubert en de Johannes-Passion van Bach.

Nico Declerck studeerde orgel aan het Koninklijk Conservatorium te Antwerpen bij Stanislas Deriemaeker en Joris Verdin. Daarnaast volgde hij masterclasses bij o.a. Marie-Claire Alain, Bernard Focroulle, Daniel Roth, Harald Vogel en Jos Van Immerseel. Hij speelde orgel en harmonium bij diverse orkesten en ensembles, maar treedt daarnaast ook op als solist. Hij is voorstellingsleider bij Opera Vlaanderen en organist in Turnhout en Hoogstraten. Daarnaast is hij artistiek manager van de 'vzw octave' te Turnhout en van 'Mixtuur' te Hoogstraten.

Peter van Dijk is in heel Europa actief als concorderend organist, docent, jurylid bij cursussen, publicist, orgeladviseur, muziekregisseur en voordrachthouder. Als radiomedewerker produceerde hij onder andere series uitzendingen over muzikale retorica en over historische orgels in binnen- en buitenland. Op zijn naam staan vele artikelen en enkele boeken over onderwerpen uit de orgelbouw, orgelhistorie en uitvoeringspraktijk. Hij verzorgde vele radio-, lp- en cd-opnames.

Arlène Drenkelford studeerde van 1983 tot 1988 Schoolmuziek aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag met als bijvakken dwarsfluit en zang. Na haar studie heeft zij een aantal jaar gewerkt als muziekdocente en als dirigente van enkele koren. Vanaf 1999 vormt ze samen met dansdocente Anja van der Velden muziek- en dansproductie 'De Speeldoos', waarmee zij projecten ontwikkelt en uitvoert in het basisonderwijs. Daarnaast verleent zij op dwarsfluit en met zang haar medewerking aan concerten, kerkdiensten en projecten.

Kurt Estermann studeerde compositie, kerkmuziek, orgel en klavecimbel aan de Hochschule für Musik in Wenen. Voornaamste docenten waren Erich Urbanner, Peter Planayavsky, Michael Radulescu en Gordon Murray. Zijn kwaliteiten als interpreet en componist werden beloond met diverse prijzen. Hij verzorgde concerten in Oostenrijk, Duitsland, Italië, Frankrijk, Nederland en Zwitserland. Sinds 2000 doceert hij kerkelijke compositie aan de Universiteit Mozarteum in Salzburg. Daarnaast is hij organist van de Stiftskerk in Wilten (Innsbruck).

Peter van Kranenburg studeerde muziekwetenschap aan de Universiteit Utrecht en elektrotechniek aan de Technische Universiteit Delft. Hij is als post-doctoraal onderzoeker verbonden aan het Meertens Instituut te Amsterdam, waar hij zich richt op computationele methoden voor muziekwetenschappelijk onderzoek en op de bestudering van aspecten van de Nederlandse liedcultuur. Daarnaast is hij actief als koördinant en kerkmusicus.

Claudia Norz werd in Tirol geboren en studeerde viool aan het Mozarteum in Innsbruck. Daarna vervolgde zij haar studie bij Walter Reiter in Londen en behaalde zij haar diploma barok-viool met onderscheiding. Claudia Norz maakt van diverse orkesten deel uit en treedt daarnaast met diverse ensembles op. Zij verleende medewerking aan concerten in heel Europa.

David Rabinovich studeerde viool aan het Novosibirsk Staatsconservatorium bij Prof. Zakhar Bron en kreeg daar een aanstelling bij het Philharmonisch Orkest en het opera Orkest van Novosibirsk. Van 1994–2000 studeerde hij barokviool aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag waar hij bij Sigiswald Kuijken en Elizabeth Wallfisch zijn Master of Music diploma behaalde. Het werkveld van David Rabinovich is divers en strekt zich uit over de hele wereld. Hij speelde met diverse internationaal beroemde ensembles. David bespeelt een viool van het Nationaal Muziekinstrumentenfonds, gebouwd door Georg Klotz (ca. 1745).

Jean Regnery studeerde aan de conservatoria van Versailles en Genève en aan de Schola Cantorum in Basel. Hij houdt zich niet alleen met de interpretatie van muziek, maar ook met musicologisch onderzoek bezig en specialiseerde zich in de Franse klassieke muziek. Hij concerteerde op diverse internationale festivals en werkte daarbij samen met bekende zangers en instrumentalisten. Zowel voor radio als televisie verzorgde hij diverse opnames. Hij is als docent orgel en clavecimbel werkzaam aan de conservatoria van Evreux en Caux-Vallée de Seine. Hij is beheerder van het historische orgel in Bolbec (1630).

Jaap Jan Steensma is organist, musicoloog en orgeladviseur. Hij is de vaste bespeler van het Hinsz-Flentrop-orgel in het Academiegebouw van de Rijksuniversiteit Utrecht, organist van de Onze Lieve Vrouwekerk in Hilversum, en hij doceert Historical Documentation and Performance Practice aan de afdeling Oude Muziek van het Utrechts Conservatorium. Hij was in 2014 als artistiek medewerker betrokken bij het Bach Festival Dordrecht en is bestuurslid van het Gregoriaans Koor Utrecht.

Nell Swerts studeerde piano aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen. In 2002 behaalde ze daar bij Levente Kende de meestergraad. Daarna vervolledigde ze die studies met een pedagogische vorming. Ze behaalde tussendoor ook nog haar all-round-diploma aan de Aerobic Academie Lichamelijke Opvoeding (AALO), in onder meer aerobic, fitness, bodyshape en step. Daarnaast zingt zij als sopraan in diverse koren.

Willem de Vries (bariton) studeerde aan het Amsterdams conservatorium bij Margreet Honig. Hij vervolgde zijn studie bij Dietrich Fischer-Dieskau, Thomas Quasthoff, Graham Johnson, Jard van Nes, Rudolf Jansen, Udo Reinemann en Maarten Koningsberger. Willem de Vries verleende zijn medewerking aan de uitvoering van talrijke opera's en trad in diverse festivals op. Daarnaast is hij actief als oratoriumzanger en verzorgt hij liedrecitals. Verder maakt hij deel uit van het gezelschap 'Frommermann'.

Stefan Willems studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen muziektheoretische en pedagogische vakken naast viool, kamermuziek en orkestdirectie. In Nuzon vervolgde hij zijn studie aan de Guildhallschool of Music and Drama. Hij deed orkestervaring op in de kamerorkesten I Fiamminghi en Beethoven Academie en maakt deel uit van het Spiegel Strijkkwartet. Stefan was docent aan het conservatorium te Antwerpen en geeft momenteel privé muziekles.

Helma van der Windt is muziekdocent op een middelbare school, waar zij samen met haar collega's het vak muziek heeft ontwikkeld tot examenvak op het havo en vwo. Tijdens haar studie schoolmuziek heeft zij naast haar pianolessen ook zanglessen en koor- en orkestdirectie gevolgd als onderdeel van de studie. Zij heeft een aantal koren onder haar hoede gehad. Sinds ongeveer zes jaar zingt zij met veel plezier in de vespercantorij o.l.v. Aad Zoutendijk. Zij zingt soms als solist tijdens de zaterdagse wandelconcerten in de Grote Kerk, daarnaast zingt zij graag met het kwartet, waarin ook André en Peter zingen.

Aad Zoutendijk studeerde harmonie, improvisatie en orgel aan het Koninklijk Conservatorium te Brussel. In 1974 werd hij benoemd tot organist van de Grote Kerk te Vlaardingen. Hij verzorgde concerten in Nederland, België, Duitsland en Polen. Hij realiseerde een aantal plaat- en CD-opnames en is initiatiefnemer van de Internationale Orgelweek Vlaardingen. Hij schreef enkele orgelwerken en muziek voor kerkelijk gebruik. Aan Aad Zoutendijk werd in 2006 de eerste Bob Verbiest Cultuurprijs toegekend.

Johan Zoutendijk raakte al op jonge leeftijd door het orgel geboeid en verdiepte zich o.l.v. zijn vader, Aad Zoutendijk, in orgelmuziek en orgelbouw. Hij studeerde kunstwetenschappen aan de Universiteit Gent en publiceerde over de geschiedenis van orgelmuziek en orgelbouw. Vanaf 1996 is hij beroepsmatig werkzaam in de orgelbouw en betrokken bij nieuwbouw, restauratie en reconstructie van orgels. Sinds 2010 is hij directeur van Verschueren Orgelbouw (Heythuysen).

Colofon

samenstelling en teksten : Johan Zoutendijk

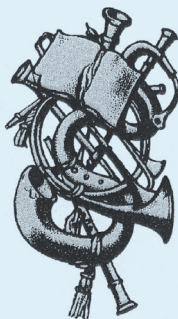
vormgeving en layout : Droppert, vld.

druk- en bindwerk : Stout Grafische Dienst-
verlening, Vlaardingen

zetwerk teksten : Peter van Kranenburg

zetsysteem tekst : CONTEXT
(www.pragma-ade.com)

uitgave : Stichting Internationale
Orgelweek Vlaardingen
Sparrendreef 5
3137 CX Vlaardingen
tel: 010 435 6177

De Stichting Internationale Orgelweek Vlaardingen is aangemerkt als ANBI instelling bij de belastingdienst. Uw gift is fiscaal aftrekbaar. Wij zijn afhankelijk van subsidies en giften. Wij zouden het daarom zeer op prijs stellen wanneer u een gift overmaakt op rekening 64.59.262, t.n.v. Internationale Orgelweek Vlaardingen, zodat we iedere twee jaar een orgelweek kunnen blijven realiseren.

